ריבב"ן

ומטעמו ניחם הסברא לן היכא דקיימא ליה ומטעמו דלאו למיטוי (מי שראוי לחיטוי לאו) ע) לטפילה וקיימן ניחם והכפם הטוגעת בו מטעמ וכל היכא דלא קיימן ניחם ומטעמו לא קיימן ניחם והכפם הטוגעת יטמא לאפוקי כלי חרס וסולניו ומשקין הוחיל ואין להם טהרה במקוה מיהו נעשין אב הטומאה כפיכים"א בפוף עירובין: **ישרף בפניס.** במקום שנזרפין שאר פסולי ק"ק דמיגיה בפסחים פ"ב [דף כד] ר"ש אומר בקדש בעת שתרף לימד על מטמא שנישרפה בקדש ואין לי אלא זו בלבד שאר פסולי ק"ק ואימורי קדשים קלים מנין ת"ל כל בקדש בעת שתרף ומגרינן בפרק טבול יום ת"ר ג' ניח הלשנין הן ג' בעזרה שאם שנזרפו פסולי ק"ק ואימורי קדשים קלים וכו': **חון משנטמא באב הטומאה בחוץ. אב הטומאה דאורייתא. ומה לחניח לעיל פסולי** קדשי קדשים שנזרפין בפניס בשאר פסולין כגון הלן והיוצא והנטמא חון לזמנו וחון למקומו והיוצא בו אינו בשל פסול טומאה לא ובירושלמי מקשה בין לב"ש בין לב"ה מיהו ואימי דגליו חם הבשר נגע בולד הטומאה דרבנן זה דמאוריית לא הוי אפילו ולד הטומאה לאין כלי נטמא ממשקין הכ"ל. וחא דנקט אב הטומאה דאוריית היינו בכל אב הטומאה לאוריית. ת"ש מאום לאיכא אב הטומאה דרבנן כגון מעת לעת שנגעה ביח הפרס וחרן העמיס: **בין בזב בין.** דולד הטומאה היינו שנגע הבשר בכלי שנגע במשקה זב וחבר שהוא ולד הטומאה לאוריית והוי הבשר שני שהכלי שהוא רשאון לטומאה אם נגע בזוחל עשהו שני: **זב וזה לא ד"ם הוא.** בתמיה הא לר"י גם ולד הטומאה ד"ת היא ומ"ש בב"ש אב"ט מולד הטומאה: ופריך **ואפילו על דבית הלל.** מי לא קשיא לר"י: **לא הוו אב רבנן.** לר' אקלי וטרי רבנן אלא לפרושי מתני' אלימא דבר קשיא: **מה בין אב"ט בין בחוץ בו'. גמרי דר"ע.** דר"ש קושטא דקאמר בסיפא בין בפניס בי קושטין אבל ר"ע ס"ל מקום טומאתו אם שריפתו. וטעמיה דולד הטומאה משום דהוי טהור מדאורייתא דולד הטומאה דרבנן חיילי כאן ולכך ישרף בפניס מקום טומאתו: **בגין דר"ש ס"ג דר"ש אמר חולין ומקדין אל מלורע אין מניחין לג'.** מחות. ולכאי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרבנן אין מניחין לפניס. וי"ש זה לא מלאתי מקומו. ונראה דר"ש לטעמיה אזיל דבסק"ק דלכלים מוחפסת ר"ש אומר בשם שאין זבות ונדות ויולדות ונקבין לזה בניה בך משכבן ומושבן כיוצא בהן. והכי ממי במלורע חולין ומקדין אל שנטמאו ממנו. וגירסת הספרים משמלחין שיבושא דשם כן אף בולד הטומאה בפניס ישרף בחוץ שאין חולין ומקדין מאן שמעת ליה: **בתרני' מחני כבש ונטמא במערב.** כשיש חוזקים בפיכי בחיבי להטמחת מעלים חומן בפסח אחת אלא נוחנים חומן על הכבש ומחניו נוחנין חומו שרוחב הכבש ט"ו אמה ובחלו אלא שלמד מערב היו נוחנין חומן: **ושל ר"ח על כרכוב המוכח.** בגמ' מפרש: **השקלים כו' בפני הבית.** שקלים משום לחורך קרבן ניכהו בשלמין קרבן אין שקלים: **וביכורים.** דכתיב בכורי בכורי לחמחך חביא בית ה' אלהיך בזמן שיש בית אין ביכורים: **מעשר בהמה.** בית פרק בחרא דבכורות אמרו בשניטולהו מפני התקלה: **המקדיש שקלים וביכורים.** לחיש נוחנים אלא בפני הבית אם הפרישן אלא בפני הבית שלו. לשון רבינו הגאון נראה פירוש לחשון של הרע"ב דמפרש קאמר מלמא נקט אלא שני חרתי: **ביכורים קדש אין קדש.** כיון דבהדיא כתיב בהו חביא בית ה' אלהיך אפי' הפרישן בדיעבד לא קדשי ואין אם ביכורים אל עליהן אלא בפני הבית: **גמ' איזהו כרכוב המוכח.** פריטיא לעיל פרק ו' הלכה ה': **מוספי שבת הוי.** וקאי אמתני' שהזכיר מוספי שבת וכ"ת. ושואל איזה מהן קודם להקריבה בשאל ר"ש בשבת: **תיובא דר"י.** לתיובו: **כדי לפרסמו הוי.** הכי מתרלן לה ר"י בבבלי סוכה דהאי מצוחא עבדינן להיכרא שיכירו הכל דבשבת הוה נ"ל שקדשוהו כהלכתו ולא יגמגם בו אדם עליו דהוה בני אדם לא רלו מידות הלבנה ואם דוקא בשיר משמ"כ לענין הקריבה בו' כל התדיר בו' כילד הוא עושה בו' שיר לשם מוחד קודם שיר שבת וגילסת הספרים שיבוש דמוכח: **מה שקלים קדשי רשב"י אומר משום ר"ש הוי.** פליג אמתני' דשתי' בשם ר"ש: **אני.** במסכת כריתות (ט' ע"ב): **רבינים בסף.** רוצב דיבר דלכשיבוא בהמ"ק יביא קן דגר דצריך קרבן וקרבן בפחות מרובע לא מצאר להפרים לאין מלוי קן בפחות מרובע כדאמרינן במתניתין ועמדו קיבן בלרבעתים אבל פחות מי אמאר: **מפני התקלה.** שלא יהיה ממנו: **אין מקדישין ואין מחרימין.** לחיכה הוי קדש בהקדש דכתיב כל חרם קדש קדשים: **ועקר.** דלא ניחו בה בידי התלה: **ניס בחלת.** משום דבעי שחיקה בשאר נכרות ובים חלאה מטיל בעיניה לכן אמר יש בחלה: **עבר והקדיש.** גבי רבינים בסף דגר אם עבר והקדיש בשבטלה רבי"ן: **אלי.** אם קדש בדיעבד ואין כאן הקדש ואחה יולילו ליס בחלה או לא אל אם הקדש עלייהו: **מן מה דאמר מפני התקלה.** משמע דלא בטלה אפי' התקלה אבל בדיעבד קדשה: **ענקודיות.** אם מקומו: **הלא אם** בכבש ט"ו אמה ובחלו שלמד מערב היו נוחנין חומן: **ושל ר"ח על כרכוב המוכח.** בגמ' מפרש: **השקלים כו' בפני הבית.** שקלים משום לחורך קרבן ניכהו בשלמין קרבן אין שקלים: **וביכורים.** דכתיב בכורי בכורי לחמחך חביא בית ה' אלהיך בזמן שיש בית אין ביכורים: **מעשר בהמה.** בית פרק בחרא דבכורות אמרו בשניטולהו מפני התקלה: **המקדיש שקלים וביכורים.** לחיש נוחנים אלא בפני הבית אם הפרישן אלא בפני הבית שלו. לשון רבינו הגאון נראה פירוש לחשון של הרע"ב דמפרש קאמר מלמא נקט אלא שני חרתי: **ביכורים קדש אין קדש.** כיון דבהדיא כתיב בהו חביא בית ה' אלהיך אפי' הפרישן בדיעבד לא קדשי ואין אם ביכורים אל עליהן אלא בפני הבית: **גמ' מי קודם.** בהקרבתן אם שחיקן לפניו: **תיובא דרבי ירמיה.** דלומר כומו ולחיקתו דר"י מהא: **שיהו של ר"ח קודם.** וסבר ר"י דה"ה קרבן ר"ח קודם: **ת"ר יוסי.** שאני התם דלבך שיר של ר"ח קודם כדי לפרסם שבות ר"ח בגבך קרבן שבת קודם לר"ח: **הא שקלים קדשי.** מודה ר"ש אם לומר ביכורים קדם שהן קדש: **בגר בומן הזה.** אע"ג דליכא מקדש קריך שיפרים רובצ דיבר לקיבו דלכשיבוא ב"ה יביא קן דגר קריך קרבן וקרבן בפחות מרובע לא מצי להפרים לאין מלוי קן בפחות מרובע: **מפני התקלה.** שמא יהנה ממנו: **ואין מחרימין.** לחרם הוא ק"ק דכתיב כל חרם קדש ונו': **הבאתם מעקר.** דלא ליתי בה לידי תקלה: **והיא מפה מלילים.** בריעב: **עבר והקדיש.** מהו שיהיה קדש: **פתח.** גבי קן של גר אע אמר אם עבר וקדשו קדש והכא גבי

ר"א אומר שנטמא באב הטומאה בין בפנים בין בחוץ ישרף בחוץ שנטמא בולד הטומאה בין בחוץ בין בפנים ישרף בפנים ר"ע אומר [א]מקום טומאתו שם שריפתו: **גמ'** בר[ב] קפרא אמר אב הטומאה דבר תורה ולד הטומאה מדבריהם ר' יוחנן אמר בין זה בין זה דבר תורה וקשיא דר' יוחנן על דבית שמאי דבית שמאי אומרים הכל ישרף בפנים חוץ משנטמא באב הטומאה בחוץ מה בין אב הטומאה בחוץ זה וזה לא דבר תורה הוא ואפילו על דבית הלל לא מקשייא דב"ה אמר הכל ישרף בחוץ חוץ מה שנטמא בולד הטומאה בפנים מה בין אב הטומאה בפנים זה וזה לא דבר תורה הוא לא הוו בה רבנן אלא על דבר קפרא וקשיא דבר קפרא על דבית שמאי דבית שמאי אומרים הכל ישרף בפנים חוץ משנטמא באב הטומאה בחוץ מה בין אב הטומאה בחוץ בין בפנים זה וזה לא ד"ת הוא (א)בגין דר"ע אמר מקום טומאתו שם תהא שריפתו ואפילו על דבית הילל לא מקשייא דב"ה אמר הכל ישרף בחוץ חוץ משנטמא בולד הטומאה בפנים מה בין ולד הטומאה בין בפנים בין בחוץ זה וזה לא מדבריהם הוא בגין דר"ש אמר [א]מאכלו ומשקו של מצורע משתלחין חוץ לשלש מחנות:

חלכה ד מתני' [ב]איברי[ג] התמיד ניתנין מחצי כבש ולמטה (ב) (במזרח)

במערב של מוספין ניתנין מחצי כבש ולמטה (במערב) במזרח של ראשי חדשים ניתנין על כרכוב המזבח (למטה) מלמעלן [ג]השקלים [ד]והביכורים אינן נוהגין אלא בפני הבית אבל[ב] [ה]מעשר דגן [ו]ומעשר בהמה [ז]ובכורות נוהגין בין בפני הבית ובין שלא בפני הבית המקדיש שקלים וביכורים הרי זה קודש ר"ש אומר האומר ביכורים קודש אינן קודש:

גמ' [ג] איזהו[ד] כרכוב המזבח [ה]אמה בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי כהנים מוספי[ה] שבת מוספי ר"ח מי קודם ר' ירמיה סבר [ו]מימר מוספי שבת ומוספי ר"ח מוספי ר"ח קודמין חייליה דר' ירמיה מן הדא שירו[ו] של שבת ושירו של ר"ח [ז]שירו של ר"ח קודם א"ר יוסה שנייא היא תמן דאמר ר' חייא בשם רבי יוחנן כדי לפרסמו ולהודיע שהוא ר"ח [ב]כיצד היה עושה שוחט מוספי שבת ואומר עליהן שירו של ר"ח ברם הכא מוספי שבת ומוספי ר"ח [ח]מוספי שבת קודמין על כל התדיר מחבירו קודם את חבירו: [ג]שקלים וביכורים וכו': הא שקלים קדשו רבי שם על יהודה משום רבי שמעון בן אלו ובין אלו לא קדשו תני[ט] [י]גר בזמן הזה צריך להביא קינו ריבעית בסף אר"ש ביטלה ר' יוחנן בן זכאי מפני התקלה מהו מפני התקלה כהדה דתני[יא] אין מקדישין ולא מעריכין ולא מחרימין [ד]ולא מגביהין תרומות ומעשרות בזמן הזה ואם הקדיש או הערין או החרים [ה]או הגביה הכסות תישרף הבהמה תיעקר כיצד נועל בפניה הדלת והיא מתה מאיליה והמעות יצלו לים המלח: עבר והקדיש מן מה דאמר ר"ש ביטלה רבן יוחנן בן זכאי מפני התקלה הדא (ד)אמרה עבר והקדיש קדשו רבי יודה ענתודרייא בעי קומי רבי יוסי הכא את אמר

השקלים כו' בפני הבית. שקלים משום לחורך קרבן ניכהו בשלמין קרבן אין שקלים: **וביכורים.** דכתיב בכורי בכורי לחמחך חביא בית ה' אלהיך בזמן שיש בית אין ביכורים: **מעשר בהמה.** בית פרק בחרא דבכורות אמרו בשניטולהו מפני התקלה: **המקדיש שקלים וביכורים.** לחיש נוחנים אלא בפני הבית אם הפרישן אלא בפני הבית שלו. לשון רבינו הגאון נראה פירוש לחשון של הרע"ב דמפרש קאמר מלמא נקט אלא שני חרתי: **ביכורים קדש אין קדש.** כיון דבהדיא כתיב בהו חביא בית ה' אלהיך אפי' הפרישן בדיעבד לא קדשי ואין אם ביכורים אל עליהן אלא בפני הבית: **גמ' מי קודם.** בהקרבתן אם שחיקן לפניו: **תיובא דרבי ירמיה.** דלומר כומו ולחיקתו דר"י מהא: **שיהו של ר"ח קודם.** וסבר ר"י דה"ה קרבן ר"ח קודם: **ת"ר יוסי.** שאני התם דלבך שיר של ר"ח קודם כדי לפרסם שבות ר"ח בגבך קרבן שבת קודם לר"ח: **הא שקלים קדשי.** מודה ר"ש אם לומר ביכורים קדם שהן קדש: **בגר בומן הזה.** אע"ג דליכא מקדש קריך שיפרים רובצ דיבר לקיבו דלכשיבוא ב"ה יביא קן דגר קריך קרבן וקרבן בפחות מרובע לא מצי להפרים לאין מלוי קן בפחות מרובע: **מפני התקלה.** שמא יהנה ממנו: **ואין מחרימין.** לחרם הוא ק"ק דכתיב כל חרם קדש ונו': **הבאתם מעקר.** דלא ליתי בה לידי תקלה: **והיא מפה מלילים.** בריעב: **עבר והקדיש.** מהו שיהיה קדש: **פתח.** גבי קן של גר אע אמר אם עבר וקדשו קדש והכא גבי

תקלין חדתין

ישרף בפניס. דכיון דטהור מדאורייתא לפי שריפתו קדש: **גמ' כר קפרא בר' יוסי.** בכורים משום לחורך קרבן ניכהו בשלמין קרבן אין שקלים: **וביכורים. אב הטומאה דאורייתא. ומה לחניח לעיל פסולי** קדשי קדשים שנזרפין בפניס בשאר פסולין כגון הלן והיוצא והנטמא חון לזמנו וחון למקומו והיוצא בו אינו בשל פסול טומאה לא ובירושלמי מקשה בין לב"ש בין לב"ה מיהו ואימי דגליו חם הבשר נגע בולד הטומאה דרבנן זה דמאוריית לא הוי אפילו ולד הטומאה לאין כלי נטמא ממשקין הכ"ל. וחא דנקט אב הטומאה דאוריית היינו בכל אב הטומאה לאוריית. ת"ש מאום לאיכא אב הטומאה דרבנן כגון מעת לעת שנגעה ביח הפרס וחרן העמיס: **בין בזב בין.** דולד הטומאה היינו שנגע הבשר בכלי שנגע במשקה זב וחבר שהוא ולד הטומאה לאוריית והוי הבשר שני שהכלי שהוא רשאון לטומאה אם נגע בזוחל עשהו שני: **זב וזה לא ד"ם הוא.** בתמיה הא לר"י גם ולד הטומאה ד"ת היא ומ"ש בב"ש אב"ט מולד הטומאה: ופריך **ואפילו על דבית הלל.** מי לא קשיא לר"י: **לא הוו אב רבנן.** לר' אקלי וטרי רבנן אלא לפרושי מתני' אלימא דבר קשיא: **מה בין אב"ט בין בחוץ בו'. בגין דר"ע.** דר"ש קושטא דקאמר בסיפא בין בפניס בי קושטין אבל ר"ע ס"ל מקום טומאתו אם שריפתו. וטעמיה דולד הטומאה משום דהוי טהור מדאורייתא דולד הטומאה דרבנן חיילי כאן ולכך ישרף בפניס מקום טומאתו: **בגין דר"ש ס"ג דר"ש אמר חולין ומקדין אל מלורע אין מניחין לג'.** מחות. ולכאי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרבנן אין מניחין לפניס. וי"ש זה לא מלאתי מקומו. ונראה דר"ש לטעמיה אזיל דבסק"ק דלכלים מוחפסת ר"ש אומר בשם שאין זבות ונדות ויולדות ונקבין לזה בניה בך משכבן ומושבן כיוצא בהן. והכי ממי במלורע חולין ומקדין אל שנטמאו ממנו. וגירסת הספרים משמלחין שיבושא דשם כן אף בולד הטומאה בפניס ישרף בחוץ שאין חולין ומקדין מאן שמעת ליה: **בתרני' מחני כבש ונטמא במערב.** כשיש חוזקים בפיכי בחיבי להטמחת מעלים חומן בפסח אחת אלא נוחנים חומן על הכבש ומחניו נוחנין חומו שרוחב הכבש ט"ו אמה ובחלו אלא שלמד מערב היו נוחנין חומן: **ושל ר"ח על כרכוב המוכח.** בגמ' מפרש: **השקלים כו' בפני הבית.** שקלים משום לחורך קרבן ניכהו בשלמין קרבן אין שקלים: **וביכורים.** דכתיב בכורי בכורי לחמחך חביא בית ה' אלהיך בזמן שיש בית אין ביכורים: **מעשר בהמה.** בית פרק בחרא דבכורות אמרו בשניטולהו מפני התקלה: **המקדיש שקלים וביכורים.** לחיש נוחנים אלא בפני הבית אם הפרישן אלא בפני הבית שלו. לשון רבינו הגאון נראה פירוש לחשון של הרע"ב דמפרש קאמר מלמא נקט אלא שני חרתי: **ביכורים קדש אין קדש.** כיון דבהדיא כתיב בהו חביא בית ה' אלהיך אפי' הפרישן בדיעבד לא קדשי ואין אם ביכורים אל עליהן אלא בפני הבית: **גמ' מי קודם.** בהקרבתן אם שחיקן לפניו: **תיובא דרבי ירמיה.** דלומר כומו ולחיקתו דר"י מהא: **שיהו של ר"ח קודם.** וסבר ר"י דה"ה קרבן ר"ח קודם: **ת"ר יוסי.** שאני התם דלבך שיר של ר"ח קודם כדי לפרסם שבות ר"ח בגבך קרבן שבת קודם לר"ח: **הא שקלים קדשי.** מודה ר"ש אם לומר ביכורים קדם שהן קדש: **בגר בומן הזה.** אע"ג דליכא מקדש קריך שיפרים רובצ דיבר לקיבו דלכשיבוא ב"ה יביא קן דגר קריך קרבן וקרבן בפחות מרובע לא מצי להפרים לאין מלוי קן בפחות מרובע: **מפני התקלה.** שמא יהנה ממנו: **ואין מחרימין.** לחרם הוא ק"ק דכתיב כל חרם קדש ונו': **הבאתם מעקר.** דלא ליתי בה לידי תקלה: **והיא מפה מלילים.** בריעב: **עבר והקדיש.** מהו שיהיה קדש: **פתח.** גבי קן של גר אע אמר אם עבר וקדשו קדש והכא גבי

עין משפט נר מצוה

יב א מיי' פרק י"ט מהמטה"ק הל"י:
יג ב מיי' פרק ו מהמידין הל"י:
יד ג מיי' פרק ג מהקלים הל"ח:
טו ד מיי' פרק ב מבכורים הל"ב:
טז ה מיי' פרק ג מתרומות הל"ב:
יז ו מיי' פרק ו מבכורות הל"ב:
יח ז מיי' שם פ"ג הלכה ה:
יט ח מיי' פרק ו מהמידין הל"ב:
כ ט מיי' שם הל"ו:
כא י מיי' שם פ"ט הלכה ב:
כב כ מיי' פרק י"ג מאיסורי ביאה הלכה ה:

נוסחת הבבלי

עליו ג' מאות כור כ"י בר אבין בשם שמואל נחמה: (א) בגין דר"ש דר"ש אמר כו' בגין דר"ש דר"ש אמר כו': (ב) במזרח של מוספין כו' במערב ושל ר"ש כו' ניתנין מתחת כרכוב כו' מלמטה כו': (ג) ממער מוספי ר"ש קודם כו': (ד) אמרה הקדש עבר כו' קומי ר"י בר בון בשם כו' ואמר אין אבל אבלי בגבי כו' הל' כר"ש:

הגהות הגר"א

[א] ס"ג מאכלו ומשקו של מצורע אין מניחין לג' מחנות. וס"ש בגין דאמ"ש מאכלו ומשקו של מצורע אין מניחין לג' מחנות ולכאי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרבנן אין מניחין לפנים וי"ש זה לא מלאתי מקומו ונראה דר"ש לטעמיה אזיל דבסק"ק דלכלים מוחפסת ר"ש אומר בשם שאין זבות ונדות ויולדות ונקבין לזה בניה בך משכבן ומושבן כיוצא בהן. וס"ש במלורע חולין ומקדין אל שנטמאו ממנו. וגי' הספרי' משמלחין שבושא הוא דמ"ש אף בולד הטומאה בפניס ישרף בחוץ מה"ט ס"ש